Schoolleider Jacqueline Kenter
‘De kenniskring Kansenongelijkheid geeft antwoord op de vragen die me dagelijks bezighouden’

Als schoolleider kun je je kennis op verschillende manieren bijspijkeren. Sommigen kiezen voor een opleiding of een cursus, anderen prefereren leren met waardering achteraf. Je kunt jezelf op eigen houtje ontwikkelen, binnen de muren van je eigen school, maar ook samen met collega’s, bijvoorbeeld in een kenniskring. Jacqueline Kenter doet het laatste en is er enthousiast over.
Jacqueline Kenter is schoolleider op De Touwladder, een basisschool in Sint-Michielgestel (NB). ‘We hebben een bijzonder diverse populatie, met kinderen van zowel heel hoogopgeleide en welgestelde ouders als kinderen van vluchtelingen. Bij ongeveer een kwart van de kinderen is thuis sprake van armoede. Kortom: onze kinderen starten bepaald niet vanuit een gelijke positie, wat grote gevolgen kan hebben voor hun schoolloopbaan. Dat voelt voor mij onrechtvaardig.’

Van zwak naar excellent

Jacqueline streeft met haar school naar een optimale ontwikkeling voor *juist* deze niet-bevoorrechte kinderen. Om die reden besloot ze deel te nemen aan de kenniskring Kansenongelijkheid. ‘Door goed onderwijs te bieden vergroot je de kans dat ook kansarme kinderen later maatschappelijk goed terechtkomen. Alleen: uit onderzoek blijkt dat scholen met relatief veel kansarme kinderen over het algemeen meer moeite hebben om goede leraren aan te trekken, wat de kansenongelijkheid kan vergroten. Daarom hebben we hier hard gewerkt aan de kwaliteit van ons vakmanschap. In de afgelopen zeven jaar hebben we de school van zwak ontwikkeld tot een excellente school. Die excellentie is vooral te danken aan de kwaliteit van onze leerkrachten.’

Misverstand

De kenniskring Kansenongelijkheid is onderverdeeld in vijf subgroepen, met gemiddeld drie schoolleiders per subgroep. Elke subgroep bestudeert een andere invalshoek van het thema kansenongelijkheid. Lector Linda van den Bergh, die de kenniskring leidt, verzorgt per (online) bijeenkomst steeds een plenaire presentatie. Vervolgens gaan de subgroepen geïnspireerd verder met hun onderwerp. Jacqueline zit in de subgroep taal. ‘Met onze subgroep zijn we nu bezig met de precieze formulering van de onderzoeksvraag, door te bekijken waar we ons op gaan richten: een rijke leeromgeving of de manier waarop we omgaan met meertaligheid.’ Over meertaligheid bestaat volgens Jacqueline een misverstand. ‘Er wordt wel beweerd dat meertaligheid een voordeel is omdat je dan sneller een andere taal leert. Maar onderzoek laat zien dat dat voordeel vooral voor westerse talen geldt en niet voor bijvoorbeeld Turks of Arabisch en ook niet voor dialect. Die talen vertegenwoordigen een andere cultuur en zijn weliswaar een verrijking voor het kind, maar deze kinderen krijgen toch vaak te maken met kansenongelijkheid door de sociaaleconomische status die aan de taal wordt gekoppeld. De kinderen moeten extra moeite doen om zich de andere cultuur en de taal van het onderwijs eigen te maken.’

Het Schoolleidersregister PO stimuleert de ontwikkeling van individuele schoolleiders en van de beroepsgroep. Om de kennisbasis voor schoolleiders actueel te houden organiseert het Schoolleidersregister PO kenniskringen. De kenniskringen bundelen kennis op een bepaald thema en gieten dit in een handzame vorm, zodat schoolleiders die kennis kunnen gebruiken in hun beroepspraktijk. Door de kenniskringen worden zo nieuwe professionaliseringsthema’s ontwikkeld. De bevindingen van de kenniskringen worden gebundeld en toegevoegd aan de kennisbasis van het Schoolleidersregister PO, voorzien van adviezen en bronverwijzingen. Het Schoolleidersregister PO ondersteunt en coördineert de kenniskringen. Meer informatie over de kenniskringen staat op de website.

Schokkend inzicht

Wie aan een kenniskring deelneemt, moet rekenen op een tijdsinvestering van tachtig uur. Jacqueline studeert hoofdzakelijk in haar eigen tijd; daar heeft ze geen problemen mee. ‘Ik vind het fantastisch om te doen; mijn kennis van de materie is nu al vergroot. Overigens zijn sommige inzichten best schokkend. Zo weet ik nu dat het onderwijs kansenongelijkheid in stand houdt en zelfs vergroot. Dat vloeit voort uit onze opdracht om alle talenten te laten bloeien. Kinderen stromen met heel weinig tot heel veel bagage in op de basisschool, ongeacht hun ontwikkelpotentie. Doordat wij alle kinderen vanuit onze pedagogische opdracht evenveel aandacht moeten geven, nemen de verschillen alleen maar toe. Dat is logisch. De vraag is: is dat rechtvaardig?’

Jacqueline geniet van de kenniskring. ‘Ik vind het heerlijk om onderzoek te doen en samen met anderen te achterhalen wat de oorzaken zijn van kansenongelijkheid en hoe je kansengelijkheid kunt bevorderen. Ik vind dit boeiender dan een cursus of waarderingsgesprekken over je persoonlijke ontwikkeling, waarbij je vooral terugblikt. Bij een kenniskring kun je aan de slag met de vragen die jou op dít moment het meeste bezighouden. Ik heb het gevoel dat ik iets aan doen ben dat relevant en actueel is en dat adviezen oplevert die echt kunnen werken.’ Leerzaam is ook het contact met collega-schoolleiders. Jacqueline: ‘Ze remmen mij af – en dat is goed. Mijn collega’s en ik houden elkaar een spiegel voor. Zo voorkomen we dat we in ons eigen spoor blijven. Ook stimuleren we elkaar begrippen duidelijk en concreet te omschrijven. Kortom: we houden elkaar scherp.’